

Ref.nr.:

Saksnr:

Dato:

Kongelig resolusjon – Forvaltningsplan for vassregion Vestlandet

1. Innleiing

Miljøverndepartementet har motteke Forvaltningsplan for vassregion Vestlandet til godkjenning ved kongeleg resolusjon. Planen er ein regional plan utarbeidd etter reglane i forskrift om rammer for vassforvaltninga (vassforskrifta), som er heimla i plan- og bygningslova, vassressurslova og forureiningslova. Planen omfattar vassområda Stryn vassområde i Sogn og Fjordane og Nordåsvannet vassområde i Hordaland. Planen er vedteke i fylkestinga i Hordaland 12. oktober 2009, Sogn og Fjordane 14. oktober 2009 og Oppland 22. oktober 2009.

Vassforskrifta vart fastsett i 2006 som ei oppfølging av EUs rammedirektiv for vatn frå 2000. Hovudføremål er å beskytte, og om naudsynt forbetre, tilstanden i ferskvatn, grunnvatn og kystnære områder. Vassforskrifta gjev rammer for fastsetting av miljømål som skal sikre ein mest mogleg heilskapleg beskyttelse og bærekraftig bruk av vassførekomstane. Det skal bli utarbeidd og vedteke regionale forvaltningsplanar med tilhøyrande tiltaksprogram med sikte på å oppfylle miljømåla, og syte for at det vert framskaffa naudsynt kunnskapsgrunnlag for dette arbeidet. Forskrifta sett miljømål for alt ferskvatn, grunnvatn og kystvatn inntil 1 nautisk mil utanfor grunnlinja, og ut til territorialgrensa når det gjeld miljømål for kjemisk tilstand.

I medhald av vassforskrifta skal alle vassførekomstar oppretthalde eller oppnå god tilstand eller godt potensial innan seks år etter at første forvaltningsplan er trådd i kraft, med høve til å utsette måloppnåinga eller vedta mindre strenge miljømål, dersom det er umogleg eller uforholdsmessig kostnadskrevjande å nå målet om god tilstand eller godt potensial.

For å oppfylle miljømåla, skal det utarbeidast sektorovergripande forvaltningsplanar og tiltaksprogram. Når dei regionale forvaltningsplanane er godkjende skal dei leggst til grunn for fylkeskommunal verksemd og vere retningsgivande for kommunal og statleg planlegging og verksemd i vassregionen. Styresmaktene sitt ansvar for lovverk og vedtak om oppføljande tiltak vart heimla i sektorlovverket. Det er sektorstyresmaktene sjølve som, innafor sine ansvarsområde, har ansvar for å greia ut forslag til type tiltak.

Det følger av vassforskrifta at vassforvaltningsplanane skal godkjennast av Kongen. I godkjenningshandsaminga har regjeringa vurdert planprosessen og forvaltningsplanen på bakgrunn av reglane i vassforskrifta, plan- og bygningsloven og rundskriv T-3/98 om arbeidet med Fylkesplanane. Regjeringa har teke stilling til innhaldet i planen ut frå:

- Om planen oppfyller krava i vassforskrifta
- Dei mål og strategiar som går fram av forvaltningsplanen, sett i høve til gjeldande statleg politikk og interesser
- Forventa deltaking frå statlege etatar i oppfølging og gjennomføring av forvaltningsplanen
- Usemje regionalt som det er venta at regjeringa skal avklare

Planen vert først endeleg når sentral godkjenning ligg føre. Mogleg usemje skal vere opplyst om i planforslaget. Regjeringa tek stilling til mogleg usemje i si handsaming av planforslaget ved kongelig resolusjon. Den framlagte forvaltningsplanen og den kongelege resolusjonen utgjer til saman den godkjende planen. Regjeringa sine merknader er knytt til dei einskilte hovuddelane i planen, med krava i vassforskrifta som bakgrunn.

2. Regjeringa sine merknader

A. Om planprosessen

Det er gjennomført ein omfattande og målretta prosess med forvaltningsplanen for vassregion Vestlandet. Fylkesmannen i Hordaland har vore vassregionstyresmakt, men ansvaret for arbeidet i Sogn og Fjordane har i stor grad vore delegert til fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Planen er utarbeidd i samarbeid med eit vassregionutval, som har bestått av relevante statlege sektorstyresmakter, fylkesmannsembete, fylkeskommunar og kommunar. Det har ikkje vore oppretta ei regional referansegruppe, men fleire interesseorganisasjonar har delteke i dei lokale vassområdeutvala og lokal referansegruppe. Planen har vore på høyring. Mange personar, instansar og aktørar har teke del. Det er positivt at planen er ferdigstilt og handsama innan tidsfristen. Å leggje til rette for god dialog og tidleg medverknad har vore ei sentral oppgåve for vassregionstyresmakta, og vil og vere det i den vidare oppfølginga av forvaltningsplanane. For arbeidet vidare framover er det særskild viktig med god bilateral kontakt mellom vassregionstyresmaktene og sektorstyresmakter/kommunar.

Nye og uvante arenaer og arbeidsformer for dei som har delteke i arbeidet, avgrensa ressurstilgang og manglande nasjonale avklåringar av sentrale tema, har ført til at det er nokre veikskapar i planen. Planen dannar likevel eit viktig grunnlag for å setje i verk naudsynte tiltak for å oppretthalde eller forbetre vassmiljøtilstanden i vassregion Vestlandet i tråd med det vassforskrifta føreset.

B. Om vassforvaltningsplanen

Planen omfattar Stryn vassområde, som ligg i Stryn kommune i Sogn og fjordane og ein liten bit av Skjåk kommune i Oppland, og Nordåsvannet vassområde, som ligg i Bergen kommune i Hordaland.

Regjeringa meiner det er positivt at fylkestinget i Hordaland, Sogn og Fjordane og Oppland har vedteke ei plan for vassforvaltning i regionen, som i hovudtrekk er i tråd med krava i vassforskrifta. Regjeringa støtter i hovudsak vurderingane i planen, men stiller blant anna nokre spørsmål til økonomiske vurderingar. Der dette er tilfelle går det fram av merknadane under. Regjeringa reknar med at merknadane frå regjeringa blir følgt opp i enkeltsaker og ved revisjon av planen.

Regjeringa gjer merksam på at tiltaksprogrammet etter vassforskrifta ikkje er ein del av forvaltningsplanen, og dermed heller ikkje gjenstand for godkjenning. Regjeringa tek difor berre stilling til innhaldet i sjølve forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen skal likevel innehalde ei samanfatning av tiltaksprogrammet. Førehald i tiltaksprogrammet som gjeld rikspolitiske interesser, og som omtalast i tiltaksprogrammet, bør difor også gå fram av denne samanfatinga. Regjeringa saknar ei noko utvida beskriving i sjølve forvaltningsplanen av kven som er ansvarleg for gjennomføring av tiltak og kva typar av tiltak som ikkje kan knytast til ein tiltakshavar. Den forvaltningsplanen som er vedteke skal likevel ikkje vere så detaljert at skjønnsrommet for sektorstyresmaktane for dei einskilde tiltaka vert vesentleg redusert. Om det er usemje mellom forvaltningsplan og tiltaksprogram er det den godkjende forvaltningsplanen som gjeld.

C. Om innhaldet i vassforvaltningsplanen

C. 1 Miljøtilstanden i vassførekomstane (karakterisering)

Planen viser at det er naudsynt med tiltak for å nå miljømåla i om lag halvparten av vassførekomstane i dei to vassområda som er karakterisert. Medan fleirtalet av vassførekomstane i Stryn vassområde er vurdert til å vere utanfor risiko, har fleirtalet av vassførekomstane i Nordåsvannet vassområde risiko for ikkje å oppnå miljømålet.

Tre vassførekomstar er føreslått som sterkt modifiserte. Regjeringa vil understreke at for å endeleg peike ut ein vassførekomst som sterkt modifisert må ein først vurdere om miljømålet for naturlege vassførekomstar ("god økologisk tilstand") kan nås.

Ved karakterisering vert det stilt større krav til fagleg kunnskap og kompetanse, og det er sterkare fokus på lokale tilhøve, enn før. Dette utløyser eit stort behov for miljødata og lokal kunnskap om naturgitte tilhøve og deira tyding for vassmiljøet. Karakteriseringa er eit svært viktig grunnlag for å utrede og planlegge tiltak for å nå måla i vassforskrifta. Behovet for kunnskap og kompetanse er stort innan landbruket. God kunnskap om prosessar i naturen er av grunnleggjande betyding for å få gjennomført tiltak på en effektiv måte. Regjeringa vil arbeide for økt fokus på forskning for å medverka til at kunnskapsgrunnlaget, inkludert blant anna kunnskap om jordsmonn og klimaets verknad, erosjon i bekke- og elvelaup, samt frigjering av næringsstoff frå sediment, vert styrka.

C. 2 Vesentlege belastningar og verknader av menneskeleg verksemd

I Stryn vassområde utgjer utslepp av forureiningar, med landbruksaktivitet som hovudbidragsytar, og inngrep i form av forbygging, kanalisering og utfylling store påverknader på vassførekomstane. I Nordåsvannet vassområde er fysiske inngrep, som bekkelukkingar, vandringshinder og fråføring av vatn, og forureining, spesielt frå avløp, sedimenter og gamle deponi, dei viktigaste årsakene til at vassførekomstane er i risiko for ikkje å nå miljømålet.

C. 3 Overvaking av miljøtilstanden

Planen viser til at det er utarbeidd eit program for overvaking av utvalde vassførekomstar i regionen og gjev et samandrag av programmet og av overvaking som er gjennomført. Det skisserte overvakingsopplegget er kostnadsberekna til 1,3 millionar kroner kvart år i Stryn vassområde, og 1,4 millionar kvart år i Nordåsvannet vassområde. Regjeringa konstaterer at overvakinga i regionen er grundig omtala, men peiker på at det er viktig at all relevant overvaking inngår som grunnlag for planane.

C. 4 Miljømål for vassførekomstane

Planen har ikkje satt mindre strenge miljømål for nokre av vassførekomstane. Det er foreslått å gjeve utsett frist for å nå miljømålet i totalt seks vassførekomstar, fem av dei i Stryn vassområde.

Det vil alltid vere uvisse om i kva grad miljømåla for den einskilde vassførekomst kan verte nådd gjennom dei føreslegne tiltaka i planen. Det vil mellom anna vere uvisse knytt til tilstrekkeleg kunnskap om naturgitte forhold, effekten av klimaendringar og tida det tek før ein ser effekt av tiltaka. Der det er uvisse om oppnåing av miljømål, må det vurderast om det er naudsynt å utvikle nye verkemiddel innafor planperioden, eller om måloppnåinga skal utsetjast (utarbeide unntak). Vurdering av nye verkemiddel vil måtte fylgje dei alminnelege prosessar for dette.

Regjeringa understrekar likevel at om vassregionstyresmakta meiner det ikkje er mogleg å gjennomføre naudsynte tiltak i ein vassførekomst i løpet av dei seks neste åra på grunn av manglande verkemiddel eller andre høve som er omtala i vassforskrifta, må dette synliggjast i planen gjennom bruk av unntaksreglane i forskrifta. Det bør gå tydeleg fram av forvaltningsplanen om vassregionstyresmakta meiner at dei tiltaka som er beskrivne er tilstrekkelege for å nå miljømåla. Det blir understreka i planen at overvaking vil vere ein viktig del av aktiviteten i planperioden, for å vurdere om dei planlagde tiltaka er tilstrekkelege til å nå miljømåla. Regjeringa forventar at det blir gjort ei ny vurdering av om dei planlagde (og gjennomførte) tiltaka vil vere tilstrekkelege for å nå miljømåla eller om det òg bør vurderast å bruka unntaksreglar i fleire tilfelle seinast innan statusrapportering til det europeiske overvakingsorganet i 2012. Det vil vere viktig å innarbeide erfaring og kunnskap i arbeidet gjennom justerte mål og tiltak ved framtidige rulleringar av forvaltningsplanane.

Regjeringa understrekar at det skal setjast miljømål for alle vassførekomstar, òg der utsetjing er naudsynt.

Planen har ikkje med brukarmål for området. Det vil vere positivt om planen òg synleggjer andre mål som er satt for vassførekomstane.

Om miljømål i regulerte vassdrag:

Forvaltningsplanane må vere heilskaplege og økosystembaserte. I forvaltningsplanen kan ein foreslå ein framtidig miljøtilstand som kan innebere endra minstevassføring i vassdraget. Miljømål i regulerte vassdragsstrekningar i den 6-årige planperioden skal settast basert på eksisterande vilkår i reguleringskonsesjonen. Endring av konsesjonsvilkår fastsettast med bindande verknad av konsesjonsstyresmaktene ved vilkårsrevisjon. Det er 6-årsmåla som rapporterast til ESA som forplikande mål.

C. 5 Tiltak for å oppnå miljømåla (samandrag av tiltaksprogrammet eller -programma)

Tiltaksprogrammet lister 26 tiltak i Stryn vassområde og 53 i Nordåsvannet vassområde. Dei fleste av dei beskrivne tiltaka gjeld forureining (først og fremst avlaup), biotoptiltak og hydromorfologiske tiltak.

Planen omfattar i hovudsak forslag til nye tiltak. Regjeringa meiner det ville styrke planen om vedtekne/gjennomførte tiltak òg i større grad var omtala, sjølv om dei ikkje er med i tiltaksanalysen og kostnadsberekningane. Regjeringa forventar at dette vert lagt til grunn ved seinare rulleringar av planen.

Planen viser at det er kommunane og fylkesmannen som er ansvarleg styresmakt for at dei fleste av tiltaka blir gjennomført, men det går ikkje fram kven som er ansvarleg tiltakshavar for tiltaka. Regjeringa forventar at dette blir gjort tydeleg ved seinare rulleringar av planen. Det er gjort ein forenkla kost-/effektvurdering av tiltaka, basert på ei inndeling i tre kostnadsgrupper, og tiltak er prioritert ut frå dette. Regjeringa meiner det er positivt at det er gjort ei vurdering av kostnadseffektivitet, men meiner dette er eit noko tynt grunnlag for å vurdere kva tiltak som er mest kostnadseffektive. Regjeringa veit at uvisse ved kostnadsanslag gjer det vanskeleg å gjere ei presis vurdering, men vurdering av kostnader er viktig for å kunne prioritere typar av tiltak og vurdere unntak i kommande forvaltningsplanar. Regjeringa forventar difor at det vil bli jobba vidare med dette i planperioden, slik at eit betre økonomisk grunnlag ligg føre seinast innan statusrapportering til det europeiske overvakingssystemet i 2012. Regjeringa tilrår ein oversikt over totalkostnadane for alle tiltak som er naudsynte for å nå miljømåla i vassområda, og ei oversikt over kva kostnader som ikkje kan knytast til ein ansvarleg tiltakshavar. Betre nasjonal rettleiing vil bli utvikla. Statens landbruksforvaltning arbeider for å få fram sikrare tal på kostnader for landbruket i denne og neste planfase.

Regjeringa legg til grunn at vassregionstyresmakta innrettar gjennomføringa av forvaltningsplanen slik at berre tiltak som er samfunnsøkonomisk lønnsamme vert gjennomført, det vil seie at kvantifiserbare og ikkje-kvantifiserbare nytteverknader for samfunnet ved tiltaket som skal gjennomførast er større enn kostnadane. Der

nytteverknadene er vesentleg mindre enn kostnadane skal unntaksreglane nyttast. Det er utarbeida ei rettleiing om unntak frå miljømål (Guidance Document nr 20 – Technical Report 2009-027), som nyleg er omsett til norsk, og som gjev retningslinjer om blant anna uhøvelege kostnader og bruk av unntaksreglar.

Førebygging av forureining er eit viktig tiltak for å minske risikoen for at vassførekomsten ikkje oppnår god tilstand. Regjeringa meiner det er positivt at planen omtalar slike tiltak. Førebyggjande tiltak er ein naturleg del av ein forvaltningsplan for vatn, og både eksisterande og nye tiltak knytt til beredskap mot akutt forureining bør bli vurdert i tiltaksanalysen.

C. 6 Særleg om kystnære farvatn

For dei planane som godkjennast nå er det bestemt at biologiske påverknadsfaktorar i kystvatn, under dette rømt oppdrettslaks, lakselus, taretråling, krepsetråling, og kongekrabbe, ikkje skal inkludert i karakteriseringa og følgjelig heller ikkje i forvaltningsplanar og tiltaksprogram.

Sett i lys av praksis i samanliknbare EU-land, samt målet om å skape ei heilskapleg og økosystembasert vassforvaltning, vil likevel utgangspunktet for dei neste planane vere at alle påverknader, inkludert biologiske påverknader, skal bli vege og teke med i karakteriseringa.

Dette inneber ein del endringar i forhold til korleis m.a. akvakultur skal handterast i arbeidet etter forskrifta. Det inneber også endringar i forhold til korleis fiskeriaktivitetar (heretter "hausting av levande marine ressursar") skal handterast. Dette er utdypa under.

Det er berre påverknader som vert sett som å vere *vesentlige* som *skal* takast med i karakteriseringa. Sektorstyresmaktene er ansvarlege for at relevante og vesentlige påverknader inkludert i karakteriseringa, og dei er premissleverandør for fastsetting av miljømål (jf. vassforskriftas § 22) innanfor eigne ansvarsområde, samt for fastsetting og gjennomføring av tiltak (§ 22) etter eige lovverk i oppfølginga av planen. Ved eventuell usemje i vassregionutvalget er det viktig at dette er gjengjeve i utkast til forvaltningsplan (jf. § 26 i vassforskrifta), slik at usemja vert avgjort når planen handsamast i departementa.

Akvakultur

I dei planane som nå godkjennast er det berre påverknad som skyldast utslepp av næringssaltar og organisk materiale som har vore tatt med i karakteriseringa av kystvatn. I dei neste planane vil likevel alle relevante påverknader, under dette rømt fisk og lakselus kunne takast med i karakteriseringa.

Når det gjeld tiltak mot påverknader frå akvakultur vert regjeringa sin *Strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring* lagt til grunn. Strategien skal i denne samanheng vere ei nasjonal retningslinje for den regionale planlegginga. I strategien

er særlig rømming, utslipp av næringssaltar og fiskesjukdommar, under dette lakselus, vektlagt som dei viktigaste miljøutfordringane i dag og i den næraste framtid. Mål og tiltak på disse områda er derfor særlig relevant for utarbeiding av dei neste forvaltningsplanane. Det følgjer av vassforskrifta at fiskeristyresmaktene har ansvaret for utgreiing av forslag til tiltak samt premissa for fastsetting av miljømål.

Om hausting av viltlevande marine ressursar

Hausting kan utgjøre ein stor påverknad på økosystemet og påverkar både bestandane sin størrelse og samansetning. Denne påverknaden er direkte relatert til, og er bl.a. eit resultat av ressursforvaltninga. Havressurslova stiller krav til fiskeristyresmaktene om ein løpande vurdering av kva slag forvaltningstiltak som er naudsynte for å sikra ei berekraftig forvaltning av alle bestandar det fiskast på. I denne vurderinga skal det mellom anna leggjast vekt på økosystemtilnærminga, som tek omsyn til leveområda og det biologiske mangfaldet (forvaltningsprinsippet).

Dessutan er dei marine økosystema i stadig endring. Også i bestandar det haustast av kan det vere store, naturlege svingingar i mengda frå eit år til eit anna. Som eit eksempel kan det vere store forskjellar frå år til år i mengda lodde som kjem inn til kysten av Finnmark for å gyte. Det er viktig for fiskeristyresmaktene å presisere at slike eksempel viser at eit lite loddeinnsig eit år, ikkje nødvendigvis betyr at den økologiske tilstanden langs Finnmarkskysten er dårlig. I dette tilfellet er lodda ein del av eit økosystem som over tid pregas og kjenneteiknas av naturlege bestandssvingingar. Tilsvarende gjeld ved endringar i bestandar som følgje av geografiske flyttingar.

Ved handsaming av aktivitetar i fiskerisektoren i det vidare arbeidet med karakterisering, tiltaksprogram og forvaltningsplan skal det leggjast vekt på fylgjande:

Det skal skiljast mellom den påverknaden som haustinga har på målarten(e) og den påverknaden haustinga har på økosystemet på andre måtar. Når det gjeld vurderingar /tiltak knytte til forvaltninga av målartar (for eksempel kvotefastsetting i fiskeria eller opning og stenging av haustefelt for tare) vil fiskeristyresmaktenes reguleringar være å sjå på som ein nasjonal ramme for vassforvaltninga. Dette vil handsamas i fiskeristyresmaktenes kontinuerlege forvaltning etter havressurslova, på same vis som i dag.

Anna form for påverknad på økosystemet enn påverknad av bestanden som følgje av hausting, kan handsamast etter vassforskrifta: Dersom påverknaden frå bruk av bunnberørande reiskap vurderast å sette vassførekomster i fare, slik at miljømåla ikkje nåast, kan det vere naturleg at dette inngår i karakteriseringa, og følgelegg eventuelt også i forvaltningsplanar og tiltaksprogram. Det følgjer av vassforskrifta at fiskeristyresmaktene har ansvaret for utgreiing av forslag til tiltak, samt premissane for fastsetting av miljømål.

Framande arter

Fremmande/introdiserte arter er uønska i norsk marin flora og fauna. Eit eksempel på ein slik art er amerikansk hummer. Dersom nærvær av framande arter vurderas å sette enkelte vassførekomstar i fare slik at miljømåla ikkje nåast, kan det vere naturleg at slike arter inngår i karakteriseringa og eventuelt også forvaltningsplanar og tiltaksprogram.

Særskilt om kongekrabbe:

Kongekrabba er en framand art i norske farvatn, som det i tråd med St. meld. nr. 40 (2006-2007) *Forvaltning av kongekrabbe* (kongekrabbemeldinga) er etablert eit særskilt forvaltningsregime for. Regjeringa har i denne stortingsmeldinga fastsett ei målsetting om i størst mogeleg grad å avgrense ein vidare spreining av kongekrabbe i norske havområde, og vil sikre en lågast mogeleg bestand av kongekrabbe utanfor kommersielt fangstområde. I tråd med stortingsmeldinga skal kongekrabbe kystnært øst for 26° Ø forvaltast slik at det leggjast tilrette for varig næringsaktivitet og sysselsetting i området, mens det utanfor dette området er eit mål å avgrense ein vidare spreining av arten. Vest for 26 grader øst, kor det er eit mål å avgrense spreining og etablering av kongekrabbe, er det utkastforbod og fri fangst av kongekrabbe.

I områder der kongekrabba vurderast å sette vassførekomstar i fare slik at ein risikerer ikkje å nå miljømåla, kan førekomstar av kongekrabbe tas med i karakteriseringa. Tiltak overfor kongekrabbe er likevel ei nasjonal sak fastsett i kongekrabbemeldinga.

Kongekrabbemeldinga legg såleis føringar på kva slags tiltak som eventuelt kan foreslåas i det kvoteregulerte området, og kva slags tiltak som eventuelt kan foreslåas utanfor det kvoteregulerte området. Her er det fiskeristyresmaktene som har overordna ansvar og myndigheit gjennom heimlar i sektorlovverket.

C. 7 Anna

Planen inneheld ikkje ein økonomisk analyse av vassbruk slik forskrifta krev. Det er òg i liten grad gjort ei vurdering av dei samla økonomiske og administrative kostnader i planen. Dette kan komme av manglande nasjonale føringar og verktøy på området. Regjeringa vil arbeide med å utvikle nasjonale verktøy i løpet av planperioden.

Regjeringa meiner at det i planarbeidet til no har vore lite fokus på arbeid med dei prioriterte stoffa. Nokre av miljøgiftene skal verte utfasa på nasjonalt nivå, medan andre skal reduserast gjennom tiltak skissert i den regionale planen. Eit eige dotterdirektiv på prioriterte stoff vil bli teke inn i EØS-avtalen, og vil venteleg bli inkludert i vassforskrifta i løpet av 2010. Fram mot neste planperiode forventar regjeringa difor at arbeidet med dei prioriterte stoffa blir trappa opp.

Planen peikar òg på at tiltak i vassførekomstane ikkje må komme i konflikt med kulturminnevernet, og lister nokre av kulturminna i dei to vassområda. Det er i følge planen ikkje gjort ei vurdering av i kva grad dei føreslåtte tiltaka gjer det. Fylkestinget i Oppland påpeker at ved å tydeliggjøre fylkeskommunens rolle som kulturminnestyresmakt, bidrar forvaltningsplanen til å ivareta omsynet til kulturminne i

vassforvaltninga. Regjeringa meiner det er positivt at både planen og fylkestinget i Oppland sitt vedtak spesielt omtalar koplinga mellom omsynet til kulturminne og vassforvaltning etter vassforskrifta. Koplinga mellom fylkeskommunens rolle som planstyresmakt og regional utviklingsaktør gir òg grunnlag for økt meirverdi i skjeringspunktet mellom vassforvaltning og andre utviklingsoppgåver. Regjeringa håper å sjå ei tilsvarande brei tilnærming i neste planfase.

Planen har og med eit kapittel om klimaendringar og kva for verknader dei vil ha i vassregionen. Regjeringa meiner det er positivt at planen omtalar moglege effektar av klimaendringar, sjølv om det i denne omgang er på eit relativt overordna nivå.

Naturmangfaldlova trådde i kraft 1. juli 2009. Regjeringa meiner at vassforvaltningsplanane vil bidra til å ivareta naturmangfaldlovas forvaltningsmål for naturtypar, økosystem og artar i §§ 4 og 5. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i § 8 oppfyllest gjennom arbeidet med kartlegging og karakterisering. Forvaltningsplanane legg økosystemtilnærming til grunn, og er slik sett i samsvar med naturmangfaldlova § 10. De anna prinsippa (føre-var, kostnadane ved å hindra eller begrense skade på naturmangfald skal bæres av tiltakshavar og miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar) vil måtte trekkast inn ved den konkrete utforminga av dei enkelte tiltaka.

3. Avslutning

Forvaltningsplanen omfattar ei rekke tiltak der det er meldt behov for statleg finansiering. Godkjenning av forvaltningsplanar etter vassforskrifta omfattar ikkje konkret ressursbruk. Godkjenning av denne forvaltningsplanen kan ikkje leggje føringar for prioriteringane til regjeringa og Stortinget i framtidige statsbudsjett. Prioritering og tildeling av ressursar må vurderast i dei årlege budsjettprosessane.

Godkjend forvaltningsplan skal leggjast til grunn for verksemda til regionale organ verksemd og for kommunal og statleg planlegging og verksemd i vassregiona. Forvaltningsplanen gjev klare regionale og statlege signal til kommunane i vassregionen og skal bidra til å samordne og styre arealbruken på tvers av kommune- og fylkesgrensene. Dersom ein kommune fråviker retningslinjene, gir dette grunnlag for å fremme motsegn til kommunens planar.

Vedtak om gjennomføring av dei tiltaka som inngår i tiltaksprogrammet treffes av ansvarleg styresmakt etter relevant lovgjeving. Godkjent regional plan vil inngå i grunnlaget for sektorstyresmaktene si handsaming. I sektorstyresmaktene si handsaming vil det føretas ytterlegare avklaringar og ei konkret vurdering av fordeler og ulemper ved dei einskilde tiltaka før endelege avgjerd om tiltaksgjennomføring vart teke. Her vil det òg leggjast vekt på andre omsyn enn dei som finnast i planane. Sektorstyresmaktene har difor høve til å fatte vedtak som ikkje er i samsvar med planen. Dersom det i det oppføljande arbeidet vert aktuelt å fråvike føresetnadene i planen, skal vedkommande mynde syte for at vassregionstyresmaktene er informert. Årsaka til at planen er fråvike må verte omtala ved rapportering av tiltaksgjennomføring innan utgangen av 2012 og ved neste rullering av planen.

Regjeringa gjer spesielt merksam på at tiltaka skal vere operative og at framdrift skal rapporterast til EU innan utgongen av 2012. Difor vert det ei viktig oppgåve for vassregionstyresmakta å følgje opp planen og rapportere gjennomføringa til sentrale styresmakter.

Miljøverndepartementet

tilrår:

Forvaltningsplan for vassregion Vestlandet for planperioden 2010-2015, vedteke av fylkestinga i Hordaland 12. oktober 2009, Sogn og Fjordane 14. oktober 2009 og Oppland 22. oktober 2009, godkjennast i medhald av vassforskrifta § 29-3, med de merknader og atterhald som er gitt i foredraget.